

Introductie

Kinderen Derde Wereld, bewust van haar ecologische verantwoordelijkheid, sluit de klimaat dimensie in, in haar interventies van duurzame ontwikkelingssamenwerking.

Deze praktische en beknopte nota definieert het beleid en de modus operandi die Kinderen Derde Wereld toepast, ten overstaan van klimaat gebonden kwesties die een transversaal belangrijk thema vormen binnen de Belgische ontwikkelingssamenwerking. De erin opgenomen onderwerpen zijn vatbaar voor evolutie in de tijd.

De beleidsnota omvat enerzijds een herinnering van de context van de situatie (a), en anderzijds een definitie van het bewustzijnsniveau en van de gegeven prioriteit aan het luik milieu door onze organisatie (b). Om te eindigen bevat de nota de speerpunten van onze actieve ecologische strategie en het geheel van geïdentificeerde richtlijnen, van de genomen engagementen en van de gerealiseerde acties door KDW, op haar niveau en volgens de beschikbare middelen, in het kader van het respect voor het milieu (c).

a) Het milieu als transversaal thema in ontwikkelingssamenwerking

"Rekening houden met de thematiek van het milieu moet garanderen dat de *ANGC*¹ over een beleid beschikken dat het milieu als transversaal thema integreert in hun organisatie, en dat zij beschikken over de instrumenten en de expertise om deze politiek toe te passen » (Bureau BDO², mei 2015).³

Het vierde principe van Istanbul pleit voor de bevordering van een duurzaam milieu voor de toekomstige generaties. Het doel is om de effectiviteit van ontwikkelingsorganisaties te vergroten, door dringend de actoren van de sector er toe te brengen om mondiale problemen met betrekking tot het milieu aan te pakken, en tegelijkertijd " *speciale aandacht te schenken aan de sociaal - economische, culturele en inheemse voorwaarden voor een integere en ecologische rechtvaardigheid*".⁴

De Belgische strategische beleidsnota aangaande het Milieu geeft zich twee grote doelstellingen⁵:

- Het integreren van het respect voor het milieu op alle niveaus van de Belgische ontwikkelingssamenwerking
- Helpen om de externe voorwaarden te ontwikkelen die nodig zijn om het milieu te beschermen en een duurzaam beleid te voeren in de partnerlanden.

Ten einde deze doelstellingen te bereiken, zou de ontwikkelingssamenwerking zich moeten concentreren op zes prioritaire thema's:

1. *Duurzaam waterbeleid;*
2. *De strijd tegen woestijnvorming en tegen bodemaantasting;*
3. *De bescherming en het duurzaam beleid van de bossen;*
4. *De bescherming en het duurzaam beleid van de biodiversiteit;*
5. *De strijd tegen klimaatveranderingen ;*
6. *Het schoonmaken van de omgevingen in het kader van duurzame stadsontwikkeling*

¹Actoren van de Niet-gouvernementele Cooperatie.

²BDO is een afkorting voor Binder DijkerOtte& Co

³ Politique environnementale d'ACODEV, ACOdev, 2015 URL: http://kb.acodev.be/fr/system/files/node/568/15-_np_acodev_-_environnement.pdf, geraadpleegd op 18 augustus 2015.

⁴ Appliquer les Principes d'Istanbul, Christina Bermann-Harms et Nora Lester Murad, Forum sur l'efficacité du développement des OSC, 2011, URL:<http://www.acodev.be/system/files/ressources/implementationtoolkit1.pdf> geraadpleegd op 18 augustus 2015.

⁵ L'environnement dans la Coopération belge au développement : une évaluation, Claude Crozer& Koen De Koster, BTCCTB, 2014 URL: <https://www.btctb.org/en/node/11450>, geraadpleegd op 18 augustus 2015

b) Bewustzijn, engagement en ecologische verantwoordelijkheid van Kinderen Derde Wereld

De verschillende principes en waarden van KDW wenden zich tot de mens. Als zodanig, wil de vzw een "proactieve" entiteit zijn in de steun aan de algemene doelstelling, de bescherming van het milieu.

De vzw Kinderen Derde Wereld is zich bewust van het belang van het milieu op de gezondheid en het persoonlijke en sociale welzijn.

Terwijl de ontwikkelingslanden die landen zijn die het minst genieten van de rijkdommen en het manna van de wereldwijde productie, zijn zij het, paradoxaal, die het meeste lijden onder de ecologische en klimatologische gevolgen van onze productie- en consumptiemodellen.

Ten overstaande deze vaststelling, heeft KDW haar rol in deze processen gedefinieerd, alsook in de door de Belgische regering voorgestelde visie, om dit fenomeen te beteugelen.

Intern wordt deze kwestie behandeld op een informele manier, dankzij de permanente uitwisselingen van informatie en discussies. KDW bevordert, binnen haar team, de reflectie door iedereen op te roepen een kritisch oog te houden op hun consumpties en hun impact op het milieu.

Het is in het dagelijkse werk en de uitwisselingen dat KDW haar medewerkers sensibiliseert.

Deze medewerkers, vastbesloten en toegewijd op basis van hun gedeelde waarden en overtuigingen van de vereniging, worden er dan toe gebracht de visie van KDW toe te passen door specifieke acties, hier ondergebracht onder punt (c).

c) Het engagement van KDW in de praktijk: de belangrijke punten van de ecologische strategie van de organisatie

KDW engageert zich om het milieu te respecteren. Zodoende stelde zij een lijst op van systematische acties ten einde de impact van haar activiteiten op de planeet maximaal te limiteren. KDW wil de "**groene competenties van haar personeel**" doen groeien, **door te informeren** over de goede handelingen alsook door de verplichtingen en specificiteit van elk type van sorteren. De verdedigde en weerhouden punten van het milieubehoud door het IBGE⁶(mobiliteit, voedsel, aankopen, afval, water, energie,...) worden in overweging genomen.

Deze richtlijnen beheren en navolgen zijn een kwestie van eigen verantwoordelijkheid.

C.1 Richtlijnen met betrekking tot de operationele acties

KDW is bewust van de noodzaak om de kwestie van het milieu te promoten binnen haar verschillende partnerschappen. Het belang van dit onderwerp heeft geleid tot de ontwikkeling van een sensibiliserend discours bedoeld voor haar publiek.

KDW bevordert, in het kader van het werk met haar partners, ruimtes om na te denken over de milieukwestie op verschillende manieren:

🗑️ Kinderen Derde Wereld wenst het rekening houden met de thematiek milieu in het werk met haar partners te versterken door:

- Pertinente informatie te verspreiden over dit thema en het publiek Noord en Zuid te sensibiliseren;
- Ecologische waarden te promoten binnen haar partnerschappen.

Kinderen Derde Wereld, in haar logica om haar uitstoot van koolstof te beperken:

- Werkbezoeken op het terrein beperken en concentreren, en bij voorkeur beroep doen op lokale erkende en te vertrouwen analyses en assessors.

⁶Brussels Instituut voor het beheer van het milieu

- Partners, programma's en projecten kiezen op die wijze om het beroep op lokale instrumenten, materialen, kennis en kunnen te begunstigen.
- 🔗 **In het realiseren van bouwprojecten, van verbouwen, opknappen en van uitrustingen voorzien, verzekert KDW:**
  - Te bouwen met lokale duurzame materialen en grondstoffen;
  - Het regenwater op te vangen en te recyclen;
  - Hernieuwbare energiebronnen te promoten ;
  - ...
- 🔗 **KDW zal een screening⁷ doorvoeren, van in de identificatie fase van een project, ten einde de ecologische impact en de potentiële risico's te meten.**
- 🔗 **In haar beleid m.b.t. partnerschappen, zal KDW geen projecten financieren die:**
  - Kwetsbare natuurlijke bevolkingsgroepen schade berokkenen of degraderen;
  - de invoer riskeren van niet-inheemse soorten en/of het gebruik van potentieel bedreigde inheemse soorten;
  - belangrijke ecosystemen in gevaar brengen, inclusief die van het woud, die een negatieve impact hebben op de rechten en het welzijn van de bevolking die er afhankelijk van zijn;
  - leiden tot onvrijwillige hervestiging van personen, of, indien onmogelijk om dit te vermijden, zal KDW zich inspannen om deze te minimaliseren en om alle haalbare alternatieven te verkennen;
  - de identiteit en de cultuur van inheemse volkeren in gevaar brengen, en die niet de garantie bieden dat de projecten de waardigheid respecteren, de mensenrechten, de economieën, de culturen en de traditionele kennis van deze inheemse volkeren en hun leden.

C.2 De grote krijtlijnen van het ecologisch beleid:

- 🔗 **Kinderen Derde Wereld verzekert permanent informatie en opleiding voor haar personeel.**
  - Zij ziet erop toe hen te sensibiliseren aangaande alternatieve vormen van consumptie en nodigt hen uit om op een verantwoordelijke manier om te gaan met natuurlijke grondstoffen.
- 🔗 **Kinderen Derde Wereld schenkt aandacht aan het type van benodigdheden (samenstelling en oorsprong) alsook aan leveranciers bij de aankoop van alle materiaal.**
  - De onderhoudsproducten zijn ecologisch in de mate van het mogelijke, en biologisch afbreekbaar voor meer dan 90 %.
  - Het bureelmateriaal eveneens, recuperatie wordt bevoorrecht;
  - Karaffen gefilterd kraantjes water is ter beschikking van het team (cf. Punt water);
  - Oplaadbare, biologische en lokale producten krijgen de voorkeur.
- 🔗 **Kinderen Derde Wereld volgt een strikt beleid betreffende de recyclage van papieren en huishoudelijk afval.**
  - Het huishoudelijk afval wordt gesorteerd volgens de normen van het Brussels Gewest. Het wordt verzameld in daartoe voorziene zakken voor deze opgehaald worden door de ophaaldiensten. Het IT-materiaal dat niet meer wordt gebruikt, wordt weggegeven aan geïnteresseerden of gedeponneerd in de centra voor afvalverwerking.
  - KDW sorteert het gebruikte papier, en ziet erop toe dat te recupereren papier gescheiden wordt van ander papier dat kan worden gerecycleerd.
  - KDW nodigt haar medewerkers uit om hun papierconsumptie te beperken door simpele gebaren:
    - Het multipliceren van documenten limiteren tot wat werkelijk nodig is (E-mails niet afdrukken, rapporten...enz. uitgezonderd indien noodzakelijk);
    - Recto-verso afdrukken en in brochure modus (4 pagina's per bladzijde);
    - De functie "reduceren" gebruiken van de fotokopieermachine en/of de printer;
    - De versozijde van bedrukte bladen gebruiken als kladpapier;
    - E-mail bevoorrecht op papieren post;
    - Documenten niet afdrukken maar downloaden i.p.v. ze te bestellen/ze af te drukken;
    - Kiezen voor zo licht mogelijk papier qua gewicht;
    - Opteren voor kleine(re) marges en aangepaste lettertypes;

⁷ De screening gebeurt aan de hand van het instrument « KlimosToolkit » dat werd aangepast en vertaald door KDW ten einde het gepast te maken voor haar partners www.vub.ac.be/klimostoolkit/

- De af te drukken zones van een webpagina selecteren;
- Regelmatig de adresbestanden aanzuiveren om retour van post en verspilling te voorkomen (met belangrijke besparingen op het vlak van portkosten als extraatje);
- Abonnementen in elektronisch formaat bevoorstellen (officiële kranten, gespecialiseerde publicaties, Newsletters,...)
- Het door Kinderen Derde Wereld buitenshuis drukwerk, meer bepaald haar tweemaandelijks krantje, wordt gedrukt met respect voor het milieu, op gerecycleerd papier, door leveranciers van diensten die een label FSC bezitten, en gevestigd zijn in België.

➤ Het opvolgen van de papierconsumptie door KDW, tot het strikte beperkt, kan aan de hand van een analyse van haar aankopen van benodigdheden.

♻ Kinderen Derde Wereld bevoordeelt een rationeel gebruik van energie, van middelen en van water ten einde ze het best te behouden.

- Het team ziet erop toe simpele handelingen in te lassen tegen verspilling van water en energie:
- Systematisch de lichten en stopcontacten uitschakelen wanneer niemand een lokaal gebruikt;
  - Aankoop van plastic flessen vermijden. Het personeel beschikt over karaffen gefilterd water zodat consumptie van kraantjeswater gepromoot wordt;
  - Computers zijn uitgeschakeld wanneer ze niet gebruikt worden;
  - De kleine koelkast ter beschikking van het personeel wordt regelmatig ontdooid om overconsumptie van energie vanwege de weerstand tegen te gaan;
  - Tijdens de winter is de kamertemperatuur in het kantoor ingesteld op 20°C;
  - De deuren van de kantoren zijn gesloten tijdens de winter en geopend tijdens de zomer zodat er niet hoeft te worden geventileerd;
  - De meest energie-efficiënte apparatuur wordt bevoordeeld (lampen, enz.)

♻ Kinderen Derde Wereld draagt bij tot de beperking van de uitstoot van schadelijke deeltjes in de atmosfeer door haar voorkeur voor bepaalde wijzen van vervoer.

- KDW bevordert onder haar medewerkers de voordelen van het openbaar vervoer op basis van hun impact op het milieu alsook hun sociale gevolgen. In de mate van het mogelijke moedigt de vereniging haar medewerkers aan zich te verplaatsen naar het werk, of naar elke plek in relatie tot hun functie, per openbaar vervoer, door de kost van het abonnement of de andere uitgaven volledig tot last te nemen.
- KDW laat haar bedienden ook toe om te telewerken op sommige dagen;
- KDW concentreert haar missies op het terrein en haar verplaatsingen per vliegtuig;
- Wanneer mogelijk, geven haar medewerkers de voorkeur aan de trein voor hun vervoer.

♻ Kinderen Derde Wereld organiseert haar evenementen op een rationele manier, met respect voor de principes van duurzame ontwikkeling, opgesteld door Brussel milieu in haar charter « eco-event »:

(http://kb.acodev.be/fr/system/files/node/261/la_charte_eco-evenement.pdf).

- Respect voor het milieu gaat niet alleen om materiele aspecten. Daarom waakt KDW er over haar impact op het vlak van geluidsoverlast, visuele of trilling schade te beperken tijdens haar evenementen;
- Belangrijk is de ethiek in de keuze van de leveranciers en van hun producten, beiden lokaal wanneer mogelijk;
- Vermijden van afval en van vervuiling op de sites;
- Behouden van het kader van het gebeuren;
- Logica in de keuze van de plek in functie van de herkomst van het meerderdeel van de genodigden;
- Het participatieve en vrijwillige aspect intern favoriseren vooraleer beroep te doen op externe leveranciers met verplaatsingen (beperking van emissies);
- Bij evenementen bevestiging van deelname vragen om verspilling te vermijden;
- ...

Besluit

KDW die besloten heeft om een serie ecologische principes toe te passen en het milieu in haar dagelijkse organisatorische cultuur in te lassen, streeft er naar een druppel te vormen in de oceaan van initiatieven die de bestendigheid nastreven van onze wereld, ten gunste van de toekomstige generaties. KDW zal haar ecologische strategie blijven bijwerken en versterken.

Goedgekeurd door de RvB op 6 oktober 2015